

საბანკო ზედამხედველობის სისტემის რეფორმადნობიერებული საკანონმდებლო ცვლილებები: დამოუკიდებლობის ზრდა თუ შემცირება

დემოკრატიული მმართველობის, ინსტიტუტების კომპეტენციითა გამიჯვნისა და ურთიერთგაწონასწორების, ისევე როგორც დამოუკიდებლობის საფუძვლები ქვეყნის ძირითად და უმაღლეს კანონში, კონსტიტუციაშია თავმოყრილი. სწორედ კონსტიტუცია, უმაღლესი ლეგიტიმაციის აქტი იძლევა დემოკრატიულ პრინციპებსა და კანონზე დაფუძნებული მართვის ჩარჩოს. ქვეყნის ძირითადი კანონი განსაზღვრავს პოლიტიკურ ინსტიტუტებს და პოლიტიკის მიღმა მყოფ, პოლიტიკური გავლენისაგან დამოუკიდებელ ინსტიტუტებსაც – ამ ჩარჩოში წარმართება პოლიტიკური პროცესი, სახელმწიფოს მართვა, რომლის კორექტირების საშუალებასაც იძლევა პოლიტიკის მიღმა მყოფი დამოუკიდებელი კონსტიტუციური ინსტიტუტები: სასამართლო, საკონსტიტუციო სასამართლო, ეროვნული ბანკი, სახელმწიფო აუდიტის სამსახური და სახალხო დამცველი. როგორც შეგვიძლია დავინახოთ, სწორედ პოლიტიკურად ნეიტრალური კონსტიტუციური ინსტიტუტები უზრუნველყოფენ პოლიტიკური ხელისუფლების კონტროლს.

ზემოაღნიშნული კონსტიტუციური დანაწესის გათვალისწინებით, მსჯელობა დამოუკიდებლობის ხარისხის გაზრდაზე ლოგიკურად თავის თავში გულისხმობს კონსტიტუციით გათვალისწინებულზე უკეთეს, გაუმჯობესებულ გარანტიებს, აგრეთვე იერარქიულად კონსტიტუციის ექვივალენტური, უმაღლესი აქტით ახალი, გაუმჯობესებული რეგულაციების დაწესებას. თუკი სახეზე არ არის ორივე პირობა, მაშინ გაუმჯობესებაზე საუბარი საფუძველს მოკლებულია.

საქართველოს პარლამენტმა ფორსირებული წესით 2 თვეში, ადგილობრივი თუ უცხოელი სპეცი-

ალისტებისა და ინსტიტუტების პროფესიული ექსპერტიზის გამოყენების გარეშე, წარადგინა და მიიღო კანონპროექტების პაკეტი (შედგარი 15 კანონპროექტისაგან). საკანონმდებლო ინიციატივით გათვალისწინებულია საბანკო ზედამხედველობისა და საქართველოს ეროვნული ბანკის, როგორც „ბანკთა ბანკის“ და საფინანსო სექტორის სტაბილურობის ხელშეწყობაზე პასუხისმგებელი კონსტიტუციური ინსტიტუტის არსებითად შეცვლილი, პოლიტიკური გავლენისაგან ნაკლებად დამოუკიდებელი სისტემა. ამასთანავე, სახეზეა ის წინააღმდეგობები, რომლებიც შესაძლოა საფრთხეებად იქცეს, განსაკუთრებით ახალი სისტემის ამოქმედების/ფორმირების საწყის ეტაპზე.

საქართველოს კონსტიტუცია განსაზღვრავს საქართველოს ეროვნული ბანკის ინსტიტუციური დამოუკიდებლობის გარანტიებს, რაც, უმთავრესად, გამოიხატება მისი მმართველობის ფორმირების, მისი ანგარიშვალდებულებების წესსა და პასუხისმგებლობის საფუძვლებში. კონსტიტუციურად ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრობის კანდიდატებს პარლამენტს დასამტკიცებლად წარუდგენს საქართველოს პრეზიდენტი, რომელიც არის სახელმწიფოს მეთაური და პოლიტიკის მიღმა მყოფი უმაღლესი თანამდებობის პირი – საქართველოს კონსტიტუციით პრეზიდენტს ყველა სხვა საქმიანობა, მათ შორის პირველ რიგში პარტიული საქმიანობა აქვს აკრძალული. მნიშვნელოვანია ის გარემოებაც, რომ პრეზიდენტს ეროვნული ბანკის საბჭოს ფორმირებისას და წევრობის კანდიდატურების პარლამენტისათვის წარუდგენისთვის არ სჭირდება ქვეყნის პოლიტიკის განმახორციელებელი პოლიტიკური ორგანოს, მთავრობის თანხმობა, კონტრასიგნაცია. განსაკუთრებით ყურადსაღებია ის გარემოება, რომ ეს მექანიზმი

უმრუნველყოფს ეროვნული ბანკის მთავრობისაგან დამოუკიდებლობას, იგი კონსტიტუციურ ორგანოთა დამოუკიდებლობის უმრუნველყოფის მნიშვნელოვანი გარანტიაა. ამ კონსტიტუციური მექანიზმისაგან განსხვავებით, კანონპროექტით, საფინანსო ზედამხედველობის სააგენტოს საბჭოს არჩევითი 5 წევრის, საბჭოს აბსოლუტური უმრავლესობის წარდგენის კომპეტენცია გადაცემული აქვს მთავრობას, პოლიტიკურ ორგანოს და ამ პროცესში საერთოდ არ მონაწილეობს ქვეყნის პირველი პირი, პოლიტიკის მიღმა მყოფი პრეზიდენტი.

საქართველოს ეროვნული ბანკის, როგორც კონსტიტუციური ორგანოს მმართველთა, საბჭოს წევრთა და პრეზიდენტის დამოუკიდებლობისა და პასუხისმგებლობის მნიშვნელოვანი გარანტიაა იმპიჩმენტის მექანიზმის არსებობა, კონსტიტუციის დარღვევის ან დანაშაულის ჩადენისას. ასეთ შემთხვევებში, საბჭოს წევრთა თუ ეროვნული ბანკის პრეზიდენტის მიმართ პარლამენტში იმპიჩმენტის პროცედურების აღძვრის შემდეგ საქმე გადაინაცვლებს საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოში, რომლის ვერდიქტზე არის დამოკიდებული იმპიჩმენტის პროცედურების შემდგომი გაგრძელება და დასრულება, ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრის თანამდებობიდან გადაყენება. აღნიშნული წარმოადგენს ეროვნული ბანკის საბჭოს წევრთა როგორც პასუხისმგებლობის, ასევე მათ საქმიანობაში არალეგიტიმური თუ პოლიტიკურად მოტივირებული ჩარევისაგან დაცვის გარანტიას. ამ კონსტიტუციური გარანტიისგან განსხვავებით, შემოთავაზებულ კანონპროექტში იმპიჩმენტის ეს წესი არ არის მოაზრებული, ხოლო დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში სააგენტოს საბჭოს წევრს უფლებამოსილება შეუწყდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუკი იარსებებს სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი ანუ საქმე განიხილება სასამართლო სისტემაში, 3 ინსტანციის სასამართლოში. გამოძიებისა და სასამართლო პროცედურების მიმდინარეობისას კი სააგენტოს საბჭოს წევრი კი ინარჩუნებს თანამდებობას, მაგრამ ცხადია ასეთ პირობებში მისი დამოუკიდებლობის ხარისხი იქნება მნიშვნელოვნად შეზღუდული. გამოძიებას სისხლის სამართლის კოდექსით გათვალისწინებულ უმრავლეს საქმეებზე აწარმოებს საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო, რომელიც პოლიტიკური ორგანოს, მთავრობის შემადგენლობაშია. აქედან კი იკვეთება მთავრობის მხრივ სააგენტოს საბჭოს წევრზე სისხლისსამართლებრივი დევნის დაწყების გზით ეფექტური გავლენის მოხდენის საშუალება.

დღეს არსებულ სისტემაში საქართველოს ეროვნული ბანკის დამოუკიდებლობა ინსტიტუციური დამოუკიდებლობის კიდევ ერთი გარანტიაა, მისი დაცვა საგადასახადო ადმინისტრირებისა და ადმინისტრატორთაგან – ამის შესახებ არსებობს პირდაპირი ჩანაწერი „ეროვნული ბანკის შესახებ“ ორგანულ კანონში. შემოთავაზებული კანონპროექტებით მოცემული სისტემისა და საფინანსო ზედამხედველობის სააგენტოს ამოქმედების შემთხვევაში მისი ყველა აქტივი თუ ოპერაცია დაექვემდებარება საგადასახადო, საბაჟო თუ მოსაკრებლებით ადმინისტრირებასა და გადახდას. შესაბამისად ფინანსთა სამინისტროს (რომელიც შინაგან საქმეთა სამინისტროს მსგავსად პოლიტიკური ორგანოს, მთავრობის შემადგენლობაშია), საგადასახადო აუდიტით ეძლევა შესაძლებლობა გავლენა მოახდინოს სააგენტოზე, რაც ასევე მნიშვნელოვნად ამცირებს სააგენტოს დამოუკიდებლობის ხარისხს.

მოქმედი სისტემით ეროვნული ბანკის მმართველი ორგანოს წევრები განეკუთვნებიან „საჯარო სამსახურში ინტერესთა შეუთავსებლობისა და კორუფციის შესახებ“ კანონით განსაზღვრული თანამდებობის პირის კატეგორიას და ვალდებულნი არიან შეასრულონ ამ კანონით დაკისრებული ვალდებულებები, მათ შორის ყოველწლიურად წარადგინონ ქონებრივი დეკლარაციები. ამ ვალდებულების დარღვევისათვის კი შესაძლოა დადგეს ადმინისტრაციული თუ სისხლისსამართლებრივი წესით მათი პასუხისმგებლობის საკითხი. ეს ყველაფერი წარმოადგენს გამჭვირვალობის, კორუფციული რისკებისაგან დაცვისა თუ ინტერესთა კონფლიქტისაგან დაცვის კანონისმიერ გარანტიებს. აღნიშნულისგან განსხვავებით ინიცირებულ კანონპროექტებში არაფერია ნათქვამი სააგენტოს საბჭოს წევრთა თუ სააგენტოს უფროსის ვალდებულებაზე წარადგინოს დეკლარაცია თუ დაემორჩილოს ზემოაღნიშნული კანონით დადგენილ მოთხოვნებს – რაც ნიშნავს, რომ შემოთავაზებული სისტემა იქნება უფრო გაუმჭვირვალე, იარსებებს უფრო მეტი ინტერესთა კონფლიქტისა თუ კორუფციული/არაკეთილსინდისიერი ქმედებების რისკები და, რაც უფრო მნიშვნელოვანია, ასეთ შემთხვევაში არ იარსებებს კანონით დადგენილი რეგულაცია, რომლის დარღვევისთვის და რომლის საფუძველზეც სააგენტოს საბჭოს წევრებს თუ სააგენტოს უფროსს შეიძლება აგებინონ პასუხი.

მოქმედ სისტემაში საქართველოს ეროვნული ბანკის თანამშრომლები არიან რა საჯარო მოხელეები, ექვემდებარებიან „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონით დადგენილ შეზღუდვებს, რომელთა შორისაც მთავარია, რომ თანამდებობას ვერ დაიკავებს მძიმე ან განსაკუთრებით მძიმე დანაშაულისთვის ნასამართლევი პირი, აგრეთვე თანამდებობრივი შეთავსების შეზღუდვა. შემოთავაზებული ცვლილებებით, საფინანსო ზედამხედველობის საბჭო, იქმნება საჯარო სამართლის იურიდიული პირის სახით, რომლის მოსამსახურეებიც არ არიან საჯარო მოსამსახურის სტატუსის მატარებელი, შესაბამისად შესაძლებელია სააგენტოს თანამშრომლად დაინიშნოს სამოხელეო თუ კორუფციული ქმედებისთვის, მაგალითად ქრთამის აღებისთვის ნასამართლევი პირი. გარდა ამისა, სააგენტოს თანამშრომელს შეეძლება შეთავსებით მუშაობა, იგი შეიძლება იყოს საკრებულოს წევრი, საკონსულტაციო კომპანიის მფლობელი ან სამშენებლო კომპანიის თანამშრომელი რომლებიც სახელშეკრულებო კავშირში იქნებიან საბანკო სექტორთან.

შემოთავაზებული კანონპროექტებით უგულებელყოფილია შრომის თავისუფლების კონსტიტუციური გარანტია. „საქართველოს ეროვნული ბანკის შესახებ“ ორგანულ კანონში შესატან ცვლილებებში აღნიშნულია: „ამ ორგანული კანონის ამოქმედების დროს ეროვნულ ბანკში არსებული საბანკო ზედამხედველობის დეპარტამენტის, სპეციალიზებული ჯგუფების და საზედამხედველო პოლიტიკის დეპარტამენტისა და არასაბანკო დაწესებულების ზედამხედველობის დეპარტამენტის თანამშრომლები სააგენტოს საშტატო ნუსხისა და დებულების დამტკიცებიდან არა უგვიანეს 7 სამუშაო დღისა პირდაპირ დაინიშნონ სააგენტოს შესაბამის თანამდებობებზე.“ როგორც შეგვიძლია დავინახოთ, ეროვნული ბანკის ამ სამი სტრუქტურული ერთეულის თანამშრომელთა ნება არ წარმოადგენს კანონმდებელთა ინტერესს, მათი ნება-სურვილის გარეშე სავალდებულო წესით უნდა გააგრძელონ მუშაობა საფინანსო ზედამხედველობის სააგენტოში.

კანონპროექტის ეს დებულება განსაკუთრებით საყურადღებოა, რადგანაც არაერთი წინააღმდეგობის მატარებელია და შესაძლოა მნიშვნელოვანი პრობლემების წყარო გახდეს. „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის 11¹ მუხლის შესაბამისად ამ კანონის მოქმედება ვრცელდება საჯარო სამართლის იურიდიულ პირებზე. ამავე კანონის 29-ე მუხლის შესაბამისად კი თანამდებობაზე და-

ნიშვნა დასაშვებია მხოლოდ კონკურსის წესით. გამონაკლისს წარმოადგენს დროებით მოვალეობის შემსრულებლად, არაუმეტეს 3 თვის ვადით დანიშვნა. თუკი შევადარებთ კანონის ამ დანაწესს კანონპროექტის ზემოაღნიშნულ დებულებას, რთული დასანახი არ უნდა იყოს აშკარა წინააღმდეგობა. გაურკვეველია როგორ უნდა დაინიშნონ პირდაპირ, კონკურსის გამოცხადების გარეშე ეროვნული ბანკის თანამშრომლები სააგენტოს შესაბამის თანამდებობებზე. თუკი, კანონპროექტისა და „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის ერთობლივი გააზრებით ისინი დროებით მოვალეობის შემსრულებლებად უნდა დაინიშნონ, ეს ნიშნავს, რომ ეროვნული ბანკის თანამშრომლები მათი ნების საწინააღმდეგოდ უნდა გათავისუფლდნენ კონკურსის წესით დაკავებული თანამდებობებიდან (რომლებიც მათ უვადოდ უკავიათ) და დაინიშნონ 3 თვით მოვალეობის შემსრულებლებად, ისიც ერთჯერადად. უნდა აღინიშნოს, რომ ამ 3 თვის განმავლობაში სააგენტოს მოუწევს ამ თანამდებობებზე კონკურსის გამოცხადება, რაც ნიშნავს, რომ მასში მონაწილეობას ეროვნული ბანკის დასახელებულ თანამშრომელთა გარდა, მიიღებს ნებისმიერი დაინტერესებული პირი – ანუ ეს ვერ იქნება „პირდაპირ დანიშვნა“ და ესეც აუარესებს ეროვნული ბანკის თანამშრომელთა მდგომარეობას. კანონპროექტების ავტორებმა ეროვნული ბანკის მოქმედ თანამშრომელთა „პირდაპირ დანიშვნის“ ვადად განსაზღვრეს 7 დღე, მაშინ როდესაც კონკურსის გამოცხადების შემთხვევაში შეუმცირებელი, განაცხადის წარდგენის ვადა შეადგენს 10 დღეს. ნათელია, რომ ეს რეგულაცია ეწინააღმდეგება როგორც კონსტიტუციურ დანაწესს, ასევე საჯარო სამსახურის კანონმდებლობას და აუარესებს ეროვნული ბანკის თანამშრომელთა მდგომარეობას. ინტერესისა და ინიციატივის არსებობის შემთხვევაში თუკი ეს საკითხი საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლოს მსჯელობის საგნად იქცევა ალბათობის მარალი ხარისხით შესაძლოა დადგინდეს კანონპროექტის ამ ნორმის კონსტიტუციასთან წინააღმდეგობა.

და ბოლოს, მნიშვნელოვანია, როგორ უნდა გათავისუფლდნენ ეროვნული ბანკის დასახელებული 3 სტრუქტურული ერთეულის თანამშრომლები თანამდებობიდან და რა პროცედურების გავლაა საჭირო. „საჯარო სამსახურის შესახებ“ კანონის შესაბამისად მხოლოდ რეორგანიზაცია არ არის თანამშრომლის გათავისუფლების საფუძველი. თუკი რეორგანიზაციას თან სდევს შტატების შემცირება, მაშინ უნდა წარიმართოს შტატების შემ-

ცირებასთან დაკავშირებული პროცედურები, რაც ნიშნავს თანამშრომელთა მინიმუმ 1 თვით ადრე გაფრთხილებას და მათთვის კომპენსაციის, 2 თვის თანამდებობრივი სარგოს ოდენობით გადახდას. როგორც ვხედავთ კანონპროექტის ავტორთა მიერ დასახელებულ 7-დღიან ვადაში “პირდაპირი დანიშვნა” შეუძლებელი აღმოჩნდება მინიმუმ გაფრთხილების, 1 თვის ვადის გასვლამდე. ამასთანავე, ეროვნულ ბანკს წარმოეშება მნიშვნელოვანი ფინანსური

ვალდებულება, რომელზეც როგორც ჩანს კანონმდებლებს არ უმსჯელიათ.

ყველაზე მთავარი ის გახლავთ, რომ სააგენტოს ფორმირების, საწყისი და კანონსაწინააღმდეგო პროცესი გავლენას იქონიებს საბანკო სექტორის ზედამხედველობის ხარისხზე, რაც ქვეყნის ეკონომიკისა და ეროვნული ვალუტის მდგომარეობის, ტარიფებისა და სოციალური ხარჯების ზრდის ფონზე კიდევ უფრო დაამძიმებს ყოველდღიურ ცხოვრებას.

საფინანსო (საბანკო) გეგმავლობის სისტემის (სეპ/სააგენტო) დამოუკიდებლობა და პოლიტიკური გავლენისაგან დაცულობა

საკითხი	არსებული რეგულაცია	ინიცირებული კანონპროექტი	სამი მოსმენით მიღებული კანონპროექტი
1 საბჭოს წევრების წარდგენის/ ნომინირების უფლება	საქართველოს პრეზიდენტი	მხოლოდ პარლამენტში წარმოდგენილი პოლიტიკური სუბიექტები	საქართველოს მთავრობა
2 რეგულატორის ხელმძღვანელის თანამდებობაზე გამწესება	საბჭოს წევრთაგან, საბჭოს წარდგინებით ნიშნავს საქართველოს პრეზიდენტი	სააგენტოს უფროსს საბჭოსთან შეთანხმებით ნიშნავს საბჭოს თავმჯდომარე	სააგენტოს უფროსს საბჭოსთან შეთანხმებით საბჭოს თავმჯდომარე წარუდგენს პარლამენტს
3 რეგულატორის ხელმძღვანელის თანამდებობიდან გათავისუფლება	საბჭოს წარდგინებით ათავისუფლებს საქართველოს პრეზიდენტი	სააგენტოს უფროსს საბჭოსთან შეთანხმებით ათავისუფლებს საბჭოს თავმჯდომარე	საბჭოს 4 წევრის (მთავრობის მიერ ნომინირებული) დასაბუთებული წარდგინებით, პარლამენტის სხდომაზე დამსწრეთა უმრავლესობით “დაკისრებული ვალდებულებების არაჯეროვნად შესრულების შემთხვევაში”.
4 რეგულატორის ხელმძღვანელის იმპიჩმენტი	არსებობს, უნდა არსებობდეს კონსტიტუციის ან კანონის დარღვევა	არ არსებობს, უპირობოდ შეიძლება მისი დათხოვნა	იმპიჩმენტი არ არსებობს, დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში გათავისუფლდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუკი იარსებებს სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი. ამასთან, იმპიჩმენტისგან განსხვავებით, საქმე განიხილება არა საკონსტიტუციო სასამართლოში, არამედ ჩვეულებრივ სასამართლო სისტემაში, 3 ინსტანციის სასამართლოში.

	საკითხი	არსებული რეგულაცია	ინიცირებული კანონპროექტი	სამი მოსმენით მიღებული კანონპროექტი
5	საბჭოს წევრთა უფლებამოსილების ვადა	7 წელი, განსაზღვრულია კონსტიტუციით და ამ ვადის შემცირება შეუძლებელია	მაქსიმალური ვადა 7 წელი, რომლის შემცირებაც შეუძლია პარლამენტს ყოველგვარი დასაბუთების გარეშე	7 წელი
6	საბჭოს დათხოვნის შესაძლებლობა და იმპიჩმენტი	საბჭოს წევრთა გათავისუფლება შესაძლებელია მხოლოდ იმპიჩმენტით, შესაბამისად საბჭოს დათხოვნა გამორიცხულია	საერთოდ არ არის განსაზღვრული საბჭოს წევრთა დათხოვნის პირობები და წესი, პარლამენტს მათი გარეკვა ნებისმიერ დროს და უპირობოდ (მ.შ. პოლიტმოტივაციითაც) შეუძლია	იმპიჩმენტი არ არსებობს. დანაშაულის ჩადენის შემთხვევაში წევრს უფლებამოსილება შეუწყდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში თუკი იარსებებს სასამართლოს გამამტყუნებელი განაჩენი. ამასთან, იმპიჩმენტისგან განსხვავებით, საქმე განიხილება არა საკონსტიტუციო სასამართლოში, არამედ ჩვეულებრივ სასამართლო სისტემაში, 3 ინსტანციის სასამართლოში.
7	რეგულატორის და მისი მმართველობის ლეგიტიმური ბაზა და საკანონმდებლო დაცულობის ხარისხი	უმაღლესი კანონით - კონსტიტუციით, რომლის შეცვლა მოითხოვს რთული პროცედურების გავლას, სახალხო განხილვას და მაღალ ქვორუმს პარლამენტში. შესაბამისად საზოგადოებრივი და პოლიტიკური კონსენსუსის გარეშე კონსტიტუციის ეს ნაწილი ვერ შეიცვლება	ორგანული კანონით, რომლის შეცვლისთვის საკმარისია პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. შესაბამისად ეს ნიშნავს, რომ მაქსიმუმ 76 პოლიტიკოსს შეუძლია შეცვალოს/გააუქმოს კანონი საკუთარი პოლიტმეხედულებისამებრ	ორგანული კანონით, რომლის შეცვლისთვის საკმარისია პარლამენტის წევრთა სიითი შემადგენლობის ნახევარზე მეტი. შესაბამისად ეს ნიშნავს, რომ მაქსიმუმ 76 პოლიტიკოსს შეუძლია შეცვალოს/გააუქმოს კანონი საკუთარი პოლიტმეხედულებისამებრ
8	რეგულატორის საბიუჯეტო დამოუკიდებლობა	ეკონომიკურად დამოუკიდებელია, დამოუკიდებლად ადგენს და ამტკიცებს საკუთარ ბიუჯეტს (მ.შ. კაპიტალურს)	დამოკიდებულია სებ-ის ფინანსებზე, საბჭოს მოწონების შემდეგ უფროსი ბიუჯეტს წარუდგენს სებ-ის საბჭოს.	დამოკიდებულია სებ-ის ფინანსებზე, საბჭო მოწონების/დამტკიცების შემდეგ სააგენტოს ბიუჯეტს წარუდგენს სებ-ის საბჭოს.
9	რეგულატორის ხარჯები და გადასახადები	რეგულატორი, მისი აქტივები, ქონება და შემოსავალი, აგრეთვე მისი საქმიანობა და ოპერაციები თავისუფალია გადასახადების, გადასახდელების, მოსაკრებლის და ბაჟისაგან. შესაბამისად დაცულია საგადასახადო აუდიტით (ფინანსთა სამინისტროს ზედამხედველობა) გავლენის მოხდენის მცდელობისაგან	რეგულატორი, მისი ყველა აქტივი თუ ოპერაცია ექვემდებარება საგადასახადო, საბაჟო თუ მოსაკრებლებით ადმინისტრირებასა და გადახდას. შესაბამისად ფინანსთა სამინისტროს, საგადასახადო აუდიტით აქვს შესაძლებლობა გავლენა მოახდინოს რეგულატორზე	რეგულატორი, მისი ყველა აქტივი თუ ოპერაცია ექვემდებარება საგადასახადო, საბაჟო თუ მოსაკრებლებით ადმინისტრირებასა და გადახდას. შესაბამისად ფინანსთა სამინისტროს, საგადასახადო აუდიტით აქვს შესაძლებლობა გავლენა მოახდინოს რეგულატორზე